

FERRUH DİNÇAL

Yezidilik

ekitap.ayorum.com

Ferruh Dinçkal

Yezidilik

İÇİNDEKİLER

Doğuşu	4
Bayramları, Kast Sistemi	11
Yezidilerde Kast Sistemi.....	12
Yaradılış -Kitap El-Asvad / Siyah Kitap	16
Kitab El-Cilve / Tanrısal Açıklama Kitabı	22
Birinci Bölüm.....	22
İkinci Bölüm	23
Üçüncü Bölüm	24
Dördüncü Bölüm	25
Beşinci Bölüm.....	25

Doğuşu

Yezidilik, Şeyh Adi Bin Misafir'in cemaatinden olan Adavilerin, onun ölümünden uzun bir süre sonra, 13. ve 14. yüzyıllarda oluşturdukları; Hristiyanlık, İslamiyet, Zerdüştlük, Sabilik ve Manilik karması olan bir inanıştır.

Yezidi dininin kurucusu olarak bilinen Adi Bin Misafir 1075 yılında Lübnan'da doğdu. Gençliğinde, Selçukluların idaresi altındaki Bağdat'a giderek Sufilik öğretisini, vaazları ve müridlerinin çalışmalarıyla yayan El-Gazali'den ve diğer Sufi müderrislerden dersler aldı. Adı, bir süre sonra buradan ayrılarak daha sonraları cemaatinin merkezi olacak olan Laliş'e gitti ve yaşamının sonuna kadar burada kaldı.

Hakkarili aşiretlerinin yerleştiği bu dağlık bölge, Ortodoks İslam'ın gazabından kaçan Sufiler'in sığınağı olmuştu. Adı burada dini cemaatin lideri oldu ve bundan sonra yaptığı mucizelerle Şeyh Adi

olarak tanındı. Sufi öğretisini, yazdığı 4 risalade ve ilahilerde topladı.

Ölümünden sonra Laliş'teki cemaat Adi'nin adından türeyen Adaviler adıyla tanındı. Kendi içine dönük, dünya olaylarıyla ve çevrede olan bitenle ilgilenmeyen tipik bir Sufi tarikat olarak yaşadılar (Adavi tarikati özellikle o zamanki liderleri Hasan Bin Adi'nin Musul atabeyi Bedreddin Lulu tarafından öldürülmesinden sonra içine kapandıkları düşünülmektedir). Selahattin Eyyubi'nin Fatimi Halifeliğine son verip Musul'u ele geçirmesinden sonra buraya atanan Bedreddin Lulu, Hasan Bin Adi'yi Laliş'te yakalatarak öldürttü. Pek çok Adavi'de bu saldırıdan payını aldı. O yıllarda Ortadoğu ve Anadolu Mogol istilası altındaydı ve bölge halklarına karşı tam bir yıldırma hareketine girmişlerdi.

Moğolların saldırılarından kaçan halklar korunmak amacıyla Hakkari dağlarına sığındılar. Bunlar arasında Nasturi Araplar ve Sabiler'de vardı. 15. yüzyılın başlarında Adavi tarikati yeni bir din kurarak ortaya çıktı: Yezidilik.

Tarihçilerin karanlık dönem dedikleri 13. yüzyılın ikinci yarısından 15. yüzyıl başlarına kadar bu eski Sufi tarikati yeni bir din oluşturmuştu. Sembolleri tavus kuşuydu. Yezidi dininde Halife Yezid'in özel bir yeri vardır. Şeyh Adi onu İmamoğlu İmam olarak değerlendirmiştir. Yezidilerin topraklarına yakın bölgelerde yaşayan Şiiler ise Halife Yezid'i ikinci İmam Ali'nin ailesinin katili olarak görürler.

Yezidilik, Ortadoğu, GÜneydoęu Anadolu ve Suriye'deki dinlerden ve tarikatlardan çeşitli inançların bir potada eritildiği sentez bir dindir. Bu senteze en çok katkıda bulunan etmen ise Sabilik dinidir. Din tarihçileri, Moęol saldırılarından sonra güvenilir durumdaki Sincar dağlarına kaçan Harranlı Sabiler'in Yezidiliğin oluşmasında büyük katkılarının olduğunu düşünüyorlar.

Yezidilerin kim tarafından yazıldığı bilinmeyen iki kitabları vardır:

- **Kitab el-Cilve / Tanrısal Açıklama Kitabı**
- **Kitab el-Asvad / Meshaf Reş / Siyah Kitap**

İlk kitap “Kitab el-Cilve / Tanrısal Açıklama Kitabı” şeytani simgeleyen Melek Tavus’un bütün yaratıklardan önce var olduğu cümlesiyle başlıyor. Melek Tavus seçilmiş halkını uyarmak ve yanlışlardan uzak tutmak için bu dünyaya gönderildi deniyor ve cemaat dışındakilerin okumasını hatta bakmasını yasaklıyor.

İkinci kitap “Kitab el-Asvad / Meshaf Reş / Siyah Kitap” Yezidi mitolojisini ele alıyor. Gnostik düşüncenin temel taşlarından biri olan, dünyanın her şeyin sahibi ve efendisi olan tanrı tarafından değil de, kendine yakın ve buyruğu altındaki bir varlık tarafından yaratıldığı inancı Yezidilik’te yer alır. Azda veya Ahura Mazda adı verilen bu tanrı kendi özünden, ateşinden ve nurundan Melek Tavus’u yaratmıştır ve ona evreni biçimlendirme ve insanı yaratma görevini vermiştir.

Azda, Melek Tavus’a görevinde yardımcı olmaları ve hizmet etmeleri için altı melek daha yarattı ve sonra Melek Tavus’a bir avuç dolusu toz verdi, o da bu tozla önce erkek ve kaduna biçim verdi, geri kalanıyla da dünyayı yarattıktan sonra Melek Tavus Azda’ya insanlarını takdim etti.

Bunun üzerine Yüce varlık Melek Tavus’u bir sınavdan geçirdi: “Sen bundan sonra insana itaat edeceksin” buyruğunu verdi. Melek Tavus buna karşı çıkarak: “O benim yaratımdır ve ben ona itaat etmeyeceğim” der ve ekler “Ben yalnız sana itaat ederim, çünkü beni yaratan sensin.” Melek Tavus’un hem İncil’de, hem Kuran’da sözü edilen Şeytan’la aynı kefeye konulmasına neden olan Yezidi teolojisindeki bu inanış onların ‘şeytana tapanlar’

olarak lanetlenmelerine neden oldu. Bu yüzden tarih boyunca pek çok kez katliamlara maruz kaldılar.

Yezidilik'te temel inançlardan biri ruhun göçüdür. Gnostisik olarak ruhun ölümsüz olduğuna, başka bir bedende yeniden doğulacağına inanılır. Ayrıca güçlü bir güneş kültü vardır. Günde üç kez güneş duasının dışında, hac için eski bir güneş tapınağının üzerine kurulmuş olan Deyr el-Zafaran manastırına (Mardin yakınında bulunan Süryani Manastırı, çeşitli isimlerle anılmaktadır ve TC. Tarafından uzun yıllardır faaliyet göstermesine izin verilmemektedir. Süryanilerin bakımını üstlendiği manastır, Süryanilerce ve Yezidilerce kutsal kabul edilmektedir) gitmeleri bu kültürün çok canlı bir şekilde yaşadığını gösterir.

Yezidiler kendi halklarının özel ve seçilmiş olduğuna inanıyorlardı. Bu inanış Yezidilere Manilikden ve Yahudilikden geçmiştir.. Yezidilerde vaftiz olayı vardır. Doğan çocuklar kırk gün sonra Laliş'teki ayazmadan getirilen suyla vaftiz edilirler. Yezidiler çocuklarını sünnet ettirirler ve marul, kuru fasulye, helvacı kabagi ve tavus kuşuna benzediği için horoz eti yemezler.

Siyah Kitap'ta anlatılan mitoslardan birisi de Tufan mitosudur. Bu kitapta tanrının bir gemi yarattığı ve onun içinde otuz bin yıl kaldığı, sonra Laliş'e gelerek konakladığı anlatılır.Yezidi halki arasındaki sözlü gelenekte ise bu mitos şöyle anlatılmaktadır:

Tanrı gemiyi Laliş'in güneyindeki Ayn Sifni köyünde inşa eder. Tufan başlayınca gemisiyle Dicle vadisinin dalgalı, fırtınalı sularından geçerek Sincar dağlarındaki Sinn el-Kilub tepesine varır. Sular çekilmeye başladığında Melek Tavus'un gemisi bu tepeye kadar gelmiştir. Yolculuk ve Tufan sırasında gemide bir delik açılmış ve gemi su almaya başlamıştır. Gemideki hayvanlardan yılan kuyruğuyla bu deliği kapatır ve geminin su almasını engeller. Gemi tekrar yola devam eder ve bu defa Cudi Dağının tepesinde kalır. Yezidiler bu yüzden yılanı kutsal kabul ederler. Laliş'teki Yezidi tapınağındaki Şeyh Adi türbesinde büyük bir yılan figürü bulunmaktadır.

Yezidilerin önem verdikleri dört dini bayram var. Bu bayramlara cemaat dışından gelen yabancılar da katılabiliyor. Yezidilik bir sır dini olduğu için tapındaki gizli tapımlara ve bu tapımlar sırasındaki törenlere ise cemaat dışından olanlar katılamıyor.

Bayramları, Kast Sistemi

Yezidiler günlük yaşamlarında üç kez güneşe dualar okuyorlar. Şafak sökerken doğuya dönülerek, doğan güneş karşılanıyor; öğleyin tepedeki güneşe dönülerek dua ediliyor ve güneş batarken batıya dönülüyor ve dua okunarak güneş uğurlanıyor. Yezidilerin Sabiler gibi bu tapınmalar sırasında secde etmiyorlar. Yezidiler'de toplu tapım yok. Herkes evin önüne çıkıp kendi tapımını yerine getiriyor. Toplu tapım yılda bir kez ve Laliş'te hac sırasında yapılıyor. Yılın ilk bayramı Nisan ayının ilk Çarşamba günü başlayan Sarisal (Farsça yeni yıl) dir. Yezidiler günümüzde bu bayramı Nevruz bayramı olarak kutluyorlar ve onüç gün sürüyor. Gece ve gündüzün birbirine eşit olmasından sonraki ilk çarşamba, Zerdüşt'ün doğum yıldönümü olduğu için kutsal bir gün sayılır.

Yezidilerin kutladığı Yeni yıl bayramı, eski Babil yeni yıl bayramı Akitu ve Sabilerin Yeni yıl bayramı gibi bereket bayramı karakteri taşıyor. Geneleksi olarak Emir ve ailesinin refakat ettiği Baba Şeyh töreni başlatır. Melek Tavus standı köy meydanına getirilerek, üzerindeki örtü indirilir. Sincar dağlarındaki tören, Hilmeran tepesindeki Şerafeddin türbesinin çevresinde başlar. Gece göğe fırlatılan fişekler yeni yılın başladığını müjdelir.

Yezidilerin bundan başka, yalnız Laliş'te kutladıkları Temmuz'un 18'inden 21'ine kadar süren Şeyh Adi veya 40 gün Bayramı olarak bilinen bayram ve Şeyh Adi'nin biraraya getirdiği ilk cemaatin anısını tazelemek için yapılan Cemaat Bayramları da vardır. Cemaat bayramı Ekim ayında yapılır ve sekiz gün sürer. Bu bayrama katılmak her Yezidi için zorunludur.

Yezidilerde Kast Sistemi

Yezidi cemaati kastlara ayrılmış bir topluluktur. Antik çağda Gnostik toplumlarda görülen bu hiyerarşiyi kapalı toplum olmasında nedeleri ile Yezidiler bugüne kadar sürdürmüşler.

Piramidin tepesinde cemaatin dünyevi işlerinden sorumlu olan bir Emir bulunuyor. Emirlik babadan oğula geçiyor. Şeyhler bugün 3000 ailelik bir kast oluşturuyor. Başkanları olan Baba Şeyh Emir tarafından atanıyor. Görevleri dini işlerle uğraşmak; ayrıca Laliş'te ve diğer yerlerde dini bayramların düzenlenmesinden de Şeyhler sorumlu. Pirlar dini törenlerin düzenlenmesinde Şeyhlere yardım ediyor. Pirlar arasından seçilen Baba Çavuş denilen Pir, Laliş tapınağının korunmasıyla görevli. Ayrıca pirların evlenmemiş olması gerekiyor.

Kavallar, Beşika ve Bahzani köylerindeki iki aileden seçiliyor. Görevleri, bayramlarda Laliş'e gelerek flüt ve iri defler çalarak ilahiler okumak, türküler söylemek. Ama yüzyılı aşkın bir süredir esas işleri, kendilerini tanıtmak için küçük bir tavus kuşu minyatürünü ceplerine koyarak teker teker Yezidi köylerini ziyaret etmek ve zekat toplamaktır. Bir sonraki sınıfı ise fakirler oluşturuyor. Fakirler siyah renkte eteklerine kırmızı bir kumaştan şerit geçirilmiş bir cübbe giyiyorlar. Fakirler zamanının çoğunu tefekküre dalarak ve dualar okuyarak geçiriyorlar. Bu sınıftada fakirlik babadan oğula geçiyor. Yazizidi cemaatinin en ilginç sınıflarından biri de Koçaklar. Koçakların çoğu evlerini, yurtlarını terkederek Laliş'e gelip yerleşen hacılar. Aralarından bazılarının Melek Tavus'la iletişim kuracak kadar telepatik güçleri olduğuna inanılıyor. Yezidi geleneğinde mavi renk tabudur. Bunun nedeni de 18.yüzyilin ortalarında bir Koçak'ın bir gece odasını dolduran ışığın etkisiyle uyanıp, Melek Tavus'un ona bu renkten haşlanmadığını, mavi renkli gömleklerin uğursuz olduğunu söylemesi olmuş. O günden sonra Baba Şeyh'in buyruğuyla bütün mavi renkli gömlekler toplanıp yakılmış ve mavi renkli her şey yasaklanmış. Yezidiler'de dul kadınlardan ve genç kızlardan oluşan küçük bir Fakriyat sınıfı var. Cemaatin geri kalanını ise Müridler oluşturuyor.

Yezidiliğin en önemli sorunu bugün tam olarak tek bir Yezidilik'ten söz edilememesidir. Bunun nedeni kendilerine ait bir edebiyatları olmaması, kendi kültür ve inanışlarını yazıya dökmemeleridir. Ayrıca kendileri hakkında yazılan kitapların hemen hemen tamamı yabancılar tarafından yazılmıştır. Bunun sonucunda ise Yezidi teolojisi bölgesel farklılıklar göstermiştir.

Bugün dünyada yaklaşık sekiz yüz bin kadar Yezidi vardır. Bu sayının azlığının nedeni tarih boyunca bu inanın hiç bir zaman güçlü olamaması ve bölge dinlerinin baskı, zulüm ve aşağılamalarına maruz kalmasıdır. Yezidilerin büyük çoğunluğu Musul'un yakınlarındaki Laliş'te yaşamaktadır.

Almanya'da da otuz bin kadar Yezidi vardır, bu ülke Yezidilere sığınma hakkı tanımıştır. Kürtçe konuşan Yezidiler bugünkü lideri Muaviye bin İsmail el-Yezidi, Asur kökenli olduklarını ve Azday halkı olarak anılmak istediklerini söylemektedir.

“Başlangıçta Tanrı, kendi özünden Beyaz İnciyi yarattı; ve bir kuş yarattı ki adı Anfar'dı. Ve inciyi onun sırtına koydu, ve orada kırk bin yıl oturdu.”

Yaradılış -Kitap El-Asvad / Siyah Kitap

İlk gün, yani pazar günü, Azazil adlı meleği yarattı;

işte o, hepsinin başkanı olan Melek Tavus'tur.

Pazartesi günü Tanrı, Darda'il adlı meleği yarattı ki o, Şeyh Hasan'dir.

Salı günü, İsrafil'i yarattı ki, Şeyh Şams'tır.

Çarşamba günü, Cibra'il adlı meleği yarattı o da Ebu Bekr'dir.

Perşembe günü, Azazil'i yarattı ki, Sacadin'dir.

Cuma günü, Şemna'il adlı meleği yarattı, ki o da Nasru'd ; Din'dir.

Cumartesi günü, Nura'il adlı meleği yarattı, ki o (...). Melek Tavus'u onların başkanı yaptı.

Ondan sonra Tanrı, yedi göğü, yeryüzünü, ve güneşi ve ayı yarattı (...). İnsani, kuşları ve tüm hayvanları yarattı, ve onları pelerinin boşluğuna yerleştirdi, ve İnci'nin üzerinden indi, melekler de yanındaydı. Sonra yüksek sesle İnci'ye doğru haykırdı, o da düşüp dört parçaya ayrıldı, içinden su fişkirdi ve deniz oldu. Dünya yuvarlandı, üzerinde çatlak yoktu. Sonra Tanrı, bir kuş biçiminde Cibra'il'i yarattı, ve dört bucağın yönetimini ona emanet etti. Sonra bir gemi yarattı ve onun içinde otuz bin yıl kaldı, ondan sonra Laliş'e geldi ve konakladı. Dünyanın içinde haykırdı, ve yoğunlaşmayla deniz oluştu, ve dünya yeryüzüne dönüştü ve titremeye devam ettiler.

Sonra Cibra'il'e, Beyaz İnci'nin iki parçasını getirmesini buyurdu, parçalardan birini yeryüzünün altına yerleştirdi, öbürünü de Göğün Giriş'i'ne kapı olarak koydu. Sonra onların içine güneşi ve ayı yerleştirdi, onların kırpıntılarında da yıldızları yarattı, ve onları göğe süs olarak astı. Ayrıca yeryüzünü süslemek üzere meyve ağaçlarını, bitkileri ve dağları yarattı. Sonra, dedi ki Ulu

Tanrı: “Ey Melekler, Adem’le Havva’yı yaratacağım, onları insan yapacağım, ve ikisinden, Adem’in belinden gelmek üzere, Şehr bin Cebir doğacak, ve ondan tek bir halk türeyecek yeryüzünde; Azazil’in yani Melek Tavus’un toplumu olan Yezidi halkıdır bu. Sonra Şeyh Adi bin Misafir’i Suriye’den göndereceğim, ve o gelip Laliş’te kalacak.” Sonra Tanrı, kutsal ülkeye indi ve Cibrail’e, dünyanın dört bucağından toprak getirmesini buyurdu: Toprak, hava, ateş ve su. Onlarla bir adam yaptı; ve kendinden ona bir ruh bağışladı. Sonra Cibrail’e, Adem’i Cennet’e yerleştirmesini buyurdu, orada meyveyle bütün yeşil bitkileri yiyebilsin diye; ancak buğday yemesi yasaktı.

Yüz yıl sonra Melek Tavus, Tanrı’ya dedi ki: “Adem nerede ve nasıl üreyip çoğalacak?” Tanrı ona “Yetki ve yönetimi sana bırakıyorum bu konuda” dedi. O zaman Melek Tavus, gidip Adem’e sordu “Hiç buğday yedin mi?” o da yanıtladı: “Hayır, çünkü Tanrı bunu bana yasakladı, ‘ondan yememelisin’ dedi”.

Melek Tavus şöyle dedi ona: “Yesen, senin için çok iyi olur.” Ama Adem’in, yedikten sonra karnı şişti, ve Melek Tavus onu Cennet’ten çıkardı, ve yeryüzüne bıraktı, ve göğe çıktı. O zaman Adem, karnının şişkinliği yüzünden acıyla kıvrandı, çünkü bedeninde çıkış deliği yoktu. Ama Tanrı bir kuş gönderdi, o da Adem’in bedeninde bir çıkış deliği açtı, böylece Adem rahatladı. Ve Cibrail yüzyıl ona görünmedi, ve o mutsuz oldu ağladı.

O zaman Tanrı, Cibrail’e buyurdu, ve o gelerek Adem’in sol koltukaltından Havva’yı yarattı. Sonra Melek Tavus, halkımıza – demek istiyorum ki, çok acı çeken Yezidiler’e- yardım etmek üzere

yeryüzüne indi ve eski Asurlular'ın yanında, bizim de başımıza krallar dikti; Asur kralları Nesrukh (ki o, Nasiru'd –Din'dir) ve Kamuş (o da, Sultan Fakhru'd –Din'dir) ve Artimus (ki Sultan Şamsu'd –Din'dir) adını taşıyorlardı. Bundan sonra iki kral tarafından yönetildik; birinci ve ikinci Şahpur adlı bu kralların yönetimi yüz elli yıl sürdü ve onların soyundan gelen Emirler'imiz bizi bugüne dek yönetmişlerdir, ve biz dört kabileye bölündük. Bize Khass'nın adını anımsatmaktadır; kuru fasulye de haramdır, koyu mavi boya kullanmamız yasaktır; Yunus peygambere saygısızlık etmiş olmamak için balık yememiz haramdır; ceylanları da yemeyiniz, çünkü onlar peygamberlerimizden birinin sürüsü olmuşlardır. Ayrıca, Şeyh ve müridleri, tavuskuşuna saygısızlık etmemek için, horoz da yemeyiniz; çünkü tavuskuşu daha önce sözü edilen yedi tanrıdan biridir ve biçimi horozu andırır. Yine, Şeyh ve müridleri, helvacikabağı yemekten sakınınız. Bundan başka ayakta işemek, oturmuş haldeyken giyinmek, müslümanların yaptığı gibi helada taharetlenmek, ya da onların banyolarında gusül etmek bize yasaklanmıştır.

Ayrıca, tanrımız olan Şeytan'ın adını ya da onu animsatan Kitan, Şar, Şat gibi adları ya da mel'un, (...), na'l gibi sözcükleri ağza almak yasaktır. Önce (...) bizim dinimize putataparlık dediler ve Yahudiler, Hristiyanlar, Müslümanlar ve İranlılar dinimizden uzak durdular. Kral Ahab ile Amran bizdendi; öyle ki, bizim Pir-bub diye adlandırdığımız Ahab Belzebug'un Tanrı'sından yardım dilerlerdi. Bizim Babil'de Bukti-Nosser (Nebukadnezar) adlı bir kralımız vardı; İran'da Ahasuerus, İstanbul'da Agrikalus da bizdendi. Gök ve yer var olmadan önce Tanrı, suların üzerinde bir teknenin içindeydi. Sonra yaratmış olduğu inciye kızdı, onu başından defetti; incinin kırılmasından dağlar, çinlomasından kum tepeleri, dumanından da gökler meydana geldi. Sonra Tanrı, göğe çıktı ve gökleri

yoğunlaştırdı; ve onları, altlarına destek koymadan yerleştirdi, ve yeryüzünü her yanından çevirdi. Sonra ellerine kalemı aldı, ve tüm yaratıklarının adlarının listesini çıkardı. Kendi özünden ve nurundan altı tanrı yarattı ki onların yaratılması, bir lambanın başka bir yanın lambadan yakılması gibiydi. Sonra birinci tanrı, ikinci tanrıya dedi ki: “Ben göğü yarattım; sen oraya çık, ve bir şeyler yarat.” Ve o, göğe çıktığı zaman, güneş var oldu. Kendinden sonraki tanrıya “çık” dedi ve ay yaratıldı. Ve ondan sonraki tanrı, gökleri harekete geçirdi; ve ondan sonraki tanrı, yıldızları yarattı; ve ondan sonra gelen tanrı, el –Kuragh’ı, yani Sabah Yıldızı’nı yarattı; ve her şey böyle yaratıldı.

”Melek Tavus, bütün yaratıklardan önce varoldu. Seçilmiş halkını uyarmak ve yanlışlardan uzak tutmak üzere, yardımcılarını bu dünyaya gönderdi; kullarını önce sözlü olarak uyardı, ikinci olarak bu kitapla ki, yabancıların okuması ya da bakması yasak kılındı.”

Kitab El-Cilve / Tanrısal Açıklama Kitabı

Birinci Bölüm

Ben ki vardım, varım, sonsuza dek var olacağım; tüm yaratılmışlara hükmüm geçer, tüm olaylar ve benim erkim altındaki varlıklarla ilgili her şey, benim buyruğumla olur. Kim bana inanır da gerektiğinde beni çağırırsa, ben hemen onun yanındayım, benim var olmadığım hiçbir yer düşünülemez. Beni benimsemeyen kimselerin, kendi isteklerine uygun olmadığı için kötülük diye nitelendirdikleri tüm olaylar, benim isteğimle olur. Her çağın bir yönetici vekili vardır; onu ben seçerim. Her kuşakla birlikte, bu dünya'nın başkanı da değişir; Başkanlar sırayla gelirler, kendi dönemleriyle ilgili görevlerini yerine getirirler. Yaratılıştan kazanılan özelliklerin değerleriyle orantılı olarak, suçları

bağışlarım. Kim ki buna karşı çıkar, sıkıntılarla acılar ondan eksik edilmeyecektir. Başka hiçbir tanrı, benim işlerime ve yaptıklarına karışamaz: ben neye karar verirsem, o olur.

Yabancıların ellerinde bulunan kutsal kitaplar, peygamberler ve havariler tarafından yazılmış olsalar bile, artık geçersizdirler, isyancı bir nitelik kazanmışlardır, bozulmuşlardır; bunlar birbirlerini yalanlamakta ve geçersiz kılmaktadırlar. Doğru olanla yanlış olan arasındaki ayırım, yaşanan çağın koşullarına göre yapılacaktır. Bana inananlara verdiği sözleri yerine getireceğim; belirli dönemler için yetkilerimi devrettiğim akıllı ve sezgili vekillerimin yargılarına göre, kullarımla aramdaki sözleşmeye uyacağım ya da uymayacağım. Olayların gelişimini dikkate alırım; içinde bulunulan zamanda yararlı olan neyse, onu uygulayım. Benim eğitmenliğimi kabul edenleri yönlendirir, eğitirim; onlar bana uymakla, ruhun duyacağı sevinç ve zevklerin en büyüğüne kavuşurlar.

İkinci Bölüm

Çok iyi bildiğim tüm yöntemlerle, Adem oğullarını ödüllendirir ve cezalandırırım. Yeryüzünde, üstünde ve altında ne varsa benim denetimindedir. Öbür ırklara yardım etmeyi üstlenemem, onlara iyilik yapmaktan uzak da durmam, hele benim seçilmiş topluluğumdan ve bana uysallıkla hizmet edenlerden bunu hiç esirgemem. Sınadığım insanlara etkin bir denetim yetkisi veririm; bu insanlar, benim irademe uygun olarak, belirli durumlarda, bana inanıp öğütlerimi tutanlara yardım ederler. Alan da benim, veren de; zengin eden, fakir eden de; mutlu kılan, mutsuz kılan da; bütün

bunlar çevre koşullarına ve zamana uygun biçimde gerçekleşir; benim işlerime karışmak ve herhangi bir insanı denetimimden çıkarmak hakkına ve yetkisine sahip hiçbir güç yoktur. Bana engel olmaya çalışanların üzerine acılarla hastalıklar yağdırırım. Kim benim buyruklarıma uyarırsa, öbür insanlar gibi ölmez. Bu düşük dünyada hiç kimsenin, kendisi için belirlediğim süreden fazla kalmasına dayanmam; ama istersem, onu bu dünyaya iki kez, üç kez ya da daha fazla, geri gönderirim, ruhunu başka bedenin içine sokarak; bu evrensel bir yasadır.

Üçüncü Bölüm

Ben kitap göndermeksizin yönlendiririm, dostlarıma ve benim öğrettiklerimi benimseyenlere, doğru yolu, gizli araçlarla gösteririm; uyulmasını istediğim kurallar, bunaltıcı değildir, zaman ve koşullara göre saptanmıştır. Yasalarıma karşı çıkanları öbür dünyalarda cezalandırırım. Adem oğulları yapılması istenen şeyleri bilmezler, bu yüzden sık sık yanlışlığa düşerler. Yeryüzündeki ve gökteki hayvanlar, denizdeki balıklar, hepsi benim yönetim ve denetimim altındadır. Dünyanın bağrındaki gizli hazineler ve başka şeyler, benim bilgimin içindedir. Onların tek tek bulunup alınmasına olanak sağlarım. Bunlara sahip olacak kimselere ve benden zamanında dilekte bulunanlara gizli işaretlerimi, mucizelerimi gösteririm. Bana ve izleyicilerime karşı yabancıların göstereceği düşmanlık ve direnme, ancak kendilerine zarar verir, çünkü bilmezler ki güç ve zenginlik benim ellerimdedir ve bunları ben, Adem oğullarından, hakedenlere veririm. Dünyaların yönetimi; çağların arka arkaya geçip gidişi, vekillerimin her çağda değişmesi, sonsuza dek benim yetkimdedir. Her kim oraya dürüstçe yürümezse, ben, kendim belirleyeceğim bir

zamanda onu cezalandıracağım ve başladığı yere geri göndereceğim.

Dördüncü Bölüm

Mevsimler dört tanedir, unsurlar da dört tanedir; bunları ben, yaratıklarımın, gereksinmelerini gidermek için bağışladım. Yabancıların kutsal kitapları, ancak benim yasalarıma uygun oldukları, karşı çıkmadıkları ölçüde tarafımdan kabul görürler; yine de bunlar, çoğunlukla saptırılmışlardır. Üç tanesi bana karşıdır ve ben, üç addan nefret ederim. Benim gizlerimi açığa vurmayanlar için, ödüllendirme konusundaki sözümü tutacağım. Benim uğruma acı çekmeye katlananları, kuşku duyulmasın ki, dünyalardan birinde ödüllendireceğim. Benim yolumdan gidenler, kendilerine düşman olanlara ve yabancılar karşı, cemaat halinde yaşasınlar. Ey siz, benim yasalarım uyanlar, benim tarafımdan iletilmeyen düşünceleri kafanıza sokmayın. Yabancıların yaptığı gibi sakın, adımı ya da bana yakıştırılan adları ağzınıza almayın, yoksa günaha girersiniz; çünkü bu konular, sizin kavrayışınızın üzerindedir.

Beşinci Bölüm

Beni simgeleyen şeylere ve resimler saygılarınızı sunun; çünkü onlar size, benim yasalarıma aykırı olan davranışlarınızı anımsatacaktır. Yardımcılarımın buyruklarına uyun, sözlerine kulak verin ki, benden aldıkları öte dünya bilgisini size iletsinler.

FERRUH DİNÇKAL

Yezidilik

ekitap.ayorum.com